

EU I SRBIJA NA DELU

INFORMACIJE

PODRŠKA EU ENERGETSKOM SISTEMU

Skoro polovina ukupne električne energije u Srbiji proizvodi se u Obrenovcu, tridesetak kilometara udaljenom od Beograda. To znači da polovinu svih tehničkih uređaja u Srbiji pokreće struja koja nastaje u pogonima Termoelektrana „Nikola Tesla“ (TENT). Nakon decenije nedovoljnih ulaganja u unapređenje i održavanje termoelektrana, početkom 2000-ih, neke od termoelektrana nisu ispunjavale zakonske zahteve EU i Srbije u pogledu zaštite životne sredine. Zagađenje vazduha, nizak nivo kvaliteta vode i problemi odlaganja otpada su predstavljali ozbiljan rizik po javno zdravlje lokalnog stanovništva. Opšte je prihvaćeno stanovište da termoelektrane na lignit doprinose ekološkim i problemima javnog zdravlja sa kojima se trenutno suočava Srbija. Prema procenama urađenim pre sprovođenja projekata rekonstrukcije TENT-a i EPS-a, svaki građanin Srbije, kao potrošač električne energije, proizvodio je u proseku od pet do deset kilograma pepela nedeljno. Kao posledica prisustva čestica pepela rasutog u neposrednoj blizini, stopa oboljenja disajnih organa je, naročito među decom, bila u porastu.

U slučaju Obrenovca, brojke su bile još ozbiljnije, uzevši u obzir da TENT u Obrenovcu ima dva proizvodna bloka, TENT A i TENT B, koji godišnje proizvedu oko 3,5 miliona tona pepela. Prevoz pepela i šljake od TENT-a do deponije, udaljene više od 4,5 kilometra, bio bi ozbiljna pretnja životnoj sredini, posebno za oko 70.000 građana Obrenovca, da u sistem transporta i odlaganja pepela EU nije uložila **28 miliona evra** kroz trogodišnji projekat ***Sistem odlaganja pepela u Termoelektrani „Nikola Tesla B.*** Projektom je sprečeno rasejavanje pepela sa deponije površine 400 hektara, 10 puta je smanjena potrošnja vode, čime je i trajno sprečeno zagađenje podzemnih voda.

U tehnologiji koja je ranije bila u upotrebi pri odlaganju, pepeo je mešan sa vodom u odnosu 1:10, što je rezultiralo ozbiljnim ekološkim problemima nastalim odlaganjem pepela, pri čemu su teški metali iz pepela isticali i u vodu korišćenu za potrebe vodovoda i u obližnju reku Savu, dok su sitne čestice prašine bile raznošene nad Obrenovcem i njegovom okolinom. Projektom su rešena oba problema, što je dovelo do promene u tehnologiji odlaganja i transporta pepela takozvanog malovodnog sistema koji koristi mešavinu vode i pepela u odnosu 1:1.

„Nakon potpune rekonstrukcije filtera na TENT-u A6, B2 i B1, koja je zahvaljujući donaciji Evropske unije trajala od 2010. do 2012, emisija praškastih materija iz proizvodnih blokova je drastično smanjena i sada je niža od 50 miligrama po kubnom metru. U potpunosti je u granicama normi koje propisuje EU“, rekao je Milan Petković, zamenik direktora TENT-a.

Osim značajnog poboljšanja kvaliteta vazduha u Obrenovcu i okolini, projekat za savremen transport pepela i šljake sprečava zagađenje podzemnih voda i izvora, kao i poremećaj ravnoteže eko-sistema u celom području. **Ukupna sredstva koja je EU uložila u TENT od 2000. godine iznose oko 200 miliona evra.** Zahvaljujući ovakvoj pomoći, **emisija čvrstih čestica u vazduh je smanjena šest puta**, a modernizacija postrojenja je dovela do smanjenja upotrebe uglja za 4,2 miliona tona. Istovremeno, **godišnja proizvodnja električne energije je porasla za 400 megavati**, dok je **energetska efikasnost povećana za 12%**.

KONTAKT

Gligo Vukovic, Projekt menadžer, Delegacija EU, E-mail: gligo.vukovic@eeas.europa.eu

Dejan Rebric, Projekt menadžer, Delegacija EU, E-mail: dejan.rebric@eeas.europa.eu

